

OSASTOILLE JA ASIAMIEMILLEMME

joa ja että yleinen palkkataso oli 8 dollaria, mutta he maksavat \$10, kun ei ole vastaan hangoitellut ja niin pois päin; ylennettiin joskus 12 dollariin jos irtisanoutui ja aikoi muuttaa pois.

Minusta ei ollenkaan ole ihme, että ylläsanotunlaisissa oloissa pian ottaa esimerkiksi naimattomuuden vastaan, jos joku hyvän tahtoinen poortari sattuu sellaisen tarjouksen tekemään. Ei siinäkään tulevaisuus niin kauniilta kangastanut, mutta kuitenkin pääsi pois jokaisen jaloista ja jokaisen komennettavista. Nykyään on yksityiset poortitalot melkein pois mallista ja komppaniat ovat olleet pakotettu laittamaan erityisiä poortihuoneita, joissa on enempi samanlainen kurssi kuin kämpilläkin ja on kuitenkin jonkunlainen järjestys.

Tavallisesti eivät perhepalvelijat täällä ole missään keuhuttavassa asemassa nykyäänkään, sillä monessa tapauksessa ne raukat myyvät ihan persoonalliset vapautensa ja oikeutensa. Niinpä tässä viime kuussa kauppasin eräälle palvelustytölle Toveritarta ja hän sanoi että hän tilaa sen (olin aina silloin tällöin antanut hänelle oman lehteni luettavaksi.)

Olin jo oikeissa kirjottaa tilauksen, kun hän kysyi, että onko se puoluelehti? Selitin että sitä kustantaa sosialistinen kustannusyhtiö, vaan että se ei silti sisällä mitään pahaa eikä ketään loukkaavaa.

Ei, ei hän uskalla sitä tilata. Isäntäväki tulisi aivan raivoon jos ne pääsisivät selville, että se on sosialistimielinen lehti. Hän palveli suomalaisessa farmitalossa, jossa oli kymmen-henkinen perhe hoidettavana ja 7 lehmää lypsettävänä ja tietyt maanviljelystöhinkin piti ehtiä. Palkkaa hän sanoi saavansa 15 dollaria kuussa. Ihmettelin, että siitä summasta kannattaa pantata persoonakohtaisen vapautensa lisäksi vielä yksilöllisen mielipiteensäkin, vaan kaikki turhaa; tyttö ei uskaltautunut tilata Toveritarta.

Toinen tapaus vielä kannattaa mainita tämän paikkakunnan palvelijattarien oloja tarkastaissa. Hän palveli toskielisessä perheessä eräällä maini-kaapteenilla, jossa oli tavattoman monilukuisen perhe toisenkieliseksi perheeksi. Siinä vaadittiin muuttamaa vuodevaatteetkin kaksi kertaa viikossa, sekä pyykin piti pestä kaksi kertaa viikossa ja siihen lisäksi keittää ja paistaa ruoka ja puhdistaa huoneet, joita sellaisissa perheissä pitää olla toistakymmentä. Vaatteiden siivitys oli aina yöllä tehtävää ja usein tyttö vielä hankki apulaisen, ettei olisi tarvinnut koko yötä siivittää. Palkka oli 18 dollaria kuussa.

Kun ajattelee että palvelijattaret ovat näin nautamaisia vielä meidän päivinäme, niin oikein suuttuu.

He eivät näe mitään muuta tietä pelastukseensa kuin naimisiin pääsyn. Siihen sitä pyritään jos minkälaisilla edellytyksillä. Mene puhumaan näille naisille jotain järjestymisestä, niin saat vastauksen, ettei minun vuoksi vain kannata ruveta millemkään. En minä elämäni aio olla palvelijana, ja muuta sen sellaista. Kuparisaaren palvelijoita ei herätä mikään maallinen mahti, sillä he eivät halua tulla tietoisiksi siitä miten palvelijat muualla maailmassa toimivat. Sitte jos ei satu pääsemään naimisiin, lähtevät he toisille paikkakunnille tietysti vaihtelevalla onnella, ollen monesti kiusaksi vielä toisillakin paikkakunnilla tietämättömytensä ja tyhmyytensä tähden. Minusta olisi aika jo tämänkin paikkakunnan palvelustytöillä ruveta hieman aikaansa seuraamaan, edes suunnilleen. Tulisi pyrkiä keskustelemaan järjestymisen tarpeellisuudesta ynnä muista asioista, sillä nykyään kun pojat viedään sotapalvelukseen, vähenee avioliiton mahdollisuudetkin melkein olemattomiin. Naisten työala laajenee joka suunnalle ja sitte tällaiset nälkäpalkoilla työskentelevät ovat valmiit työntymään milte alalle hyvänsä kun saavat hitusenkin parempaa palkkaa, ollenkaan vertailematta mitä siitä on ennen maksettu kun miehet ovat olleet aseman herroina.

Tämä ei ole mikään valoisa kivaus palvelusnaisista eikä tätä moni palvelijatar luekkaan, ainakaan tällä perukalla, vaan minusta palvelijain asema ei ole niin suloinen, ettei sitä kannattaisi hieman parantaa, sillä paremmat palkat ovat ainakin muualla päin, ellei kahtelu olisikaan parempaa.

Seuraavassa aijon kirjottaa niiden naisten työsuhteista, jotka kulkevat keskiluokan perheissä

Kaikki tähän asti saapuneet ennakkotilaukset Toverin rakennusrahaston hyväksi toimeenpantaviin myyjäisiin on lähetetty tilaajille. Eilen postitettiin viimeiset myyjäisliput ennakkotilauksista.

Jokaiselle osastolle on lähetetty joku määrä kysymyksessä olevia myyjäislippuja myytäväksi. Osastoja pyydetään heti järjestämään lippujen myynti ja jos lähetettyjä lippuja on liian vähän, niin siitä ilmoitettua konttorimme lähettämme niitä lisää.

Astorian osasto on sitoutunut myymään lippuja tuhannen dollarin arvosta, se on lähes kolme lippua jokaista jäsentä kohden. Seurattava esimerkki, eikö olekin? Astoriassa muuten myydään helposti kysymyksessä oleva erä. Osasto meni vain takaukseen, että vähintään tuhannen lippua myydään.

Kesän ihanoista huolimatta on myyjäislippujen jaossa ja myynnissä kiirehdittävä, jos meillemme saavuttaa tarkotetun tuloksen, sillä aikaa ei ole enää kuin kuukauden päivät.

Ymmärryksellä, että jokainen tekee voitavan myyjäistemme onnistumiseksi, merkitsemme Toveruudella, Liikkeenhoitaja.

nin sanottuina työvaimoina sillä, jottaa, sillä me täällä Suomessa aikaa kun emännät joutuvat olemaan ilman palvelijaa, tai muutten kulkevat varsinaisina pyykeivaimoina isommissa herrasperheissä. Kenties myöskin kirjatot kauppa-apulaisista jos Toverittaren toimitus suvaitsee.

Parhain terveisin Anni M.

Kirjeitä

KIRJE SUOMESTA
Butte Weekly Bulletinista.

Loimaa, Roikkala, Suomi.
Huhtik. 19 p. 1918.
Evert Lindfors,
449 East Clark st.
Butte Mont.

Rakas veljeni:—
Tervehdys sinulle ja perheellesi. Kyneleet tulivat silmiesi, niin etten tahdo voida kir-

ten järjestäjänä kaikilla eri työaloilla. Vihdoinkin on liitto herännyt oivaltamaan naisten järjestäjän välttämättömyyden, jota sille on vuosikavaria terotettu useiden esi unoiden taholta. Washingtonin valtion työlaisnaiset ovat alkaneet osottaa in-

Ettehan vain toveritaret ole unohtaneet, että Toverin ja Toverittaren myyjäiset kestävät ainoastaan tämän heinäkuun ajan? Ollis toimittava hyvin nopeasti, jos tahdotaan noilla myyjäisillä saada niin paljon aikaa, että Toveri ja Toveritar pääsevat pois kurjasta vuokratöistä asumaan omaan taloon.

Astorian s. s. osasto päätti viime kokouksessaan ostaa 1000 kappaletta myyjäislippuja. Astorian osaston ukkomiesten toimesta on pidetty jo monipäiväiset juhlit Toverin osakepääoman hankkimiseksi osastolle, joten se ainakin lunastaa sen osakemäärän, mikä sen osalle on lunastettavaksi langennut. Tietysti kaikki länsipiirin osastot täyttävät velvollisuutensa yhtä pontevasti kuin Astorian osastokin. Toivottavasti myöskin kaikki Toverittaren tilaa- det hankkivat itselleen ainakin yhden myyjäislipun. Se maksaa vain yhden dollarin.

Kasvaa siitakin loisell.
Eräässä Philadelphiaan hienossa pensaanatissa "kasvatettavana" oleva koulutyttö on perintöoikeuden tuomarille osotetussa anomuksessaan selittänyt, ettei hän mitenkään voi tulla toimeen isänsä testamentissa hänelle määrättyllä 12,500 dollarin vuotuisella määrärahalalla, vaan on se välttämättä korotettava 25,000 dollariin. Nykyisen määrärahan lisäksi sanoo hän tarvitsevänsä vielä 2,000 dollaria vuodessa opetuksestaan ja kasvatuksestaan johduttuun menoihin. Sitäpaitsi hän selittää aivan mahdolltomaksi elää säätyynsä mukaisesti, ellei hänelle myönnetä lisäksi \$11,000 vuodessa, sillä täytyyhan hänen pitää automobilia, suorittaa klupimaksunsa, panna emitteen näytännöille ja loput menevät pukuihin, hienoihin linaavaatteihin, koristeluihin, hotellin ja matkustuskustannuksiin.

kaikki kansalaisille kuuluvat oikeudet.

Naiset, jotka työskentelevät vaarallisten räjähdysainoiden käsittelyssä, menettävät todellakin kauneutensa; he muuttavat keltaisiksi iholtaan ja heidän tukkansa muuttuu kuparin väriseksi. Muutenkin vaikuttaa työ heidän terveyteensä, huonontaan hermostoa ja turmelnee keuhkoja ja elimistöä. Näitä keltaisia naisia kutsutaan "kanarialinnuksi" ja äänlokeusnaiset pitävät heitä näyttöillä kokoustilaisuuksissaan, todistaessaan naisten isänmaallisuutta ja sitä myöskin oikeutta kansalaisoikeuksiin.

Et ole enää muodin mukaista
että naiset seisovat pää kallellaan ja ruumis veltossa asemassa, toisen jalkansa varassa, kuten ennen oli. Se oli kyllä soman ennen rauhan aikaan, jolloin olinne muutenkin joutilaista ja tullareita, mutta nyt on sota muuttanut muoditkin hyötyä silmällä pitäen. Ennen vanhaan pidettiin asiaan kuuluvana, että noorilla neitoilla, joilla ei ollut paljon mitään tehtävää, oli kova pääkipu ltopäivillä, vaan nyt se ei ole lainkaan isänmaallista. Nyt pitää nuorten naisten seistä suorassa molempien jalkojensa päällä, rinta ulkona ja vatsa sisään vedettynä, kuten sotilailla, sillä se on uuden muodin mukaista. Näin selittää miss Marguerite Sanders, jonka hallitus on palkannut lisäämään tuhansien hallituksen palveluksessa olevien naisten työn tehokkuutta. "Aseunnolla on suuri merkitys työn tehokkaisu-

teen," sanoo miss Sanders. "Huonosti sopivat, korkeat kantaset kengät ovat Saksan keisarin liittolaista vähentäessä amerikalaisen työn tehokkuutta." Jaha. Sinä sitä sanottiin taas, mikä on epä-isänmaallista. Korsetit ovat myöskin tuomittu monessa työpalkassa. Detroitin postimestari kuuluu kieltäneen postinkantajattaria käyttämästä niistä sekä korkeakantaisia kenkiä.

Eräs neiti on suunnitellut naisille uuden puvin — ilman hametta. "Emmekö ole olleet jo kyllin kauan hameiden kahleissa, joten meidän tulee vapautua niistä, kuten maailman vapauttaa meidät entistakaisesta sukupuolijoudesta ja asettaa meidät kaikkien tehtäviin, joihin useimppan hameet ovat kokonaan sopimattomat pukineet!" huudahtaa tuo housunleikka. Hän on nimittänyt sievän housupukunsa "vapauspuvuksi". — Onpa hauskaa nähdä mitä nuo kaikki uudet "reformit" vaikuttavat. Viisaita ne joka tapauksessa olisivat. Samoja asioita on terveysoppi jo julistanut vuosia, vaan ilman suurempia tuloksia.

Juuri päättynyt Washingtonin valtion työväenliiton edustajakokous m. m. päätti vaatia, että hallitus määrää rajalinnat kaikille veljän vastikkeille. Kokous myöskin päätti, että liitto alkaa järjestämään unioiden niistä naisia, joita asettaaan miesten tilalle, ja että heille vaaditaan maksettavaksi sama palkka kuin miehillekin samasta työstä. Liitto tulee myöskin asettamaan erikoisen

--- --- ---